

Grønland og Færøerne kræver mere kontrol over egne udenrigsanliggender

Af **Martin Breum**

Brexit, Huawei og Trump skærper de færøske og grønlandske krav om større udenrigspolitiske beføjelser. Men regeringen har et problem: Juristerne siger, at Grundloven ikke tillader overførsel af mere magt over det udenrigspolitiske hverken til Nuuk eller Thorshavn.

3. december 2019 offentliggjorde statsministeriet et PR-foto af Mette Frederiksen (S), forsvarsminister Trine Bramsen (S) og udenrigsminister Jeppe Kofod (S). Ministrene fremstår dynamiske og handlekraftige på vej til NATO-topmøde i London i et af forsvarrets Challenger-jetfly. Jeppe Kofod er i energiske skjorteærmer. Højt på programmet står også et møde med præsident Donald Trump i London i marginen af NATO-mødet, hvor Grønland og Arktis vil indgå i drøftelserne. Her skal regeringen rydde op efter det akavede og historiske forløb

i august 2019, hvor Mette Frederiksen kaldte Donald Trumps idé om at købe Grønland "absurd", og Trump angiveligt af samme grund aflyste et besøg i Danmark.

Statsministeren havde inden afgang via *Berlingske* uventet meddelt, at regeringen ville øremærke 1,5 milliarder kroner i forsvarsbudgettet til forstærkede indsatser i Arktis. Mette Frederiksen brugte i avisen en række centrale kodeord fra USA's nye tilgang til Arktis, hvor stormagtsrivalisering har afløst årtiers fokus på samarbejde, klima og fred. Hun talte om flere skibe, fly, ubådsovervågning og truslen fra Rusland. Hun ville noget nær tredoble Arktisk Kommandos budget, og pengene skulle bruges, forklarede hun, i nøje samarbejde med USA. Efter Donald Trumps købstanker i august understregede hun igen og igen, at regeringen ser frem til øget strategisk samarbejde med USA i Grønland og i

---

Martin Breum (f. 1959) er forfatter og uddannet journalist fra journalisthøjskolen. Han har særlig interesse for udviklingerne mellem Arktis og rigsfællesskabet og har skrevet flere bøger om dette emne. Martin Breum er tidligere studievært på DR2's nyhedsprogram "Deadline", samt vicedirektør i International Media Support.

ØNSKER KONTROL: Der er både øget interesse for og incitament til at flytte Færøernes udenrigspolitiske beslutningskraft til Thorshavn. Internationalt, geopolitisk og strategisk har Grønland og Færøerne i dag fået større betydning end Danmark, hvorfor beslutningerne skal flyttes til Nuuk og Thorshavn, mener folketingsmedlem Sjurður Skaale.

(Foto: Wikimedia Commons)

øvrigt vil øge forsvarsbudgettet; i London kunne hun nu lægge beviser på bordet.

I billedets yderste højre rand ses endnu et hvidt skjortearme; et par fingre, en anonym person. Det er ikke Kim Kielsen, formand for Naalakkersuisut, Grønlands landsstyre, der sjældent optræder i hvid skjorte og i øvrigt mangler en finger på venstre hånd. Ej heller er det Ane Lone Bagger, den politisk ansvarlige for Grønlands udenrigsanliggender, som Jeppe Kofod kort forinden ellers omhyggeligt inviterede med til Washington til sit første møde med Mike Pompeo, USA's udenrigsminister.

De tos fravær blev straks bemærket i Grønland. Som *Sermitsiaq*, Grønlands

politiske ugeavis, skrev på lederplads efter mødet med Trump: "Grønland er ikke med til et møde om, at Grønland inddrages i våbenkapløbet i Arktis (...) Grønland er ikke informeret eller inddraget i dette. Udenrigs- og Sikkerhedspolitisk Udvalg i Inatsisartut (det grønlandske parlament, red.) vidste ikke, at man ville bruge halvanden milliard kroner til forsvaret i Grønland (...) Tilsyneladende er det vigtigere for statsministeren at have penge med til Donald Trump end at informere Grønland om, hvad man vil bruge pengene til (...) Der er partier i Inatsisartut, der er imod, at Grønland er med i en oprustning. Hvor er respekten for demokratiet og det grønlandske samfund? (...) Igen er vi tilbage i den

gamle politik, som vi har kendt, siden USA opstillede raketter med kernevåben på Thule Air Base uden at orientere grønlænderne”.

Mette Frederiksen havde før rejsen til London informeret Kim Kielsen; de to har et tæt arbejdsforhold, men her stoppede inddragelsen tilsyneladende. Det historiske møde med Trump og regeringens beslutning om at flerdoble Arktisk Kommandos budget kan dermed føjes til et voksende udenrigs- og

Regeringen og statsministeren har hårdt brug for et smidigt og operationelt samarbejde med både Thorshavn og Nuuk.

sikkerhedspolitisk dilemma, der plager rigsfællesskabet og forholdet til omverdenen.

På den ene side har de grønlandske og færøske beslutningstagere i en år-række været stadig mere fokuserede på deres stærkt begrænsede muligheder for at føre selvstændig udenrigs- og sikkerhedspolitik, og kravene om forandringer vokser i takt med omverdens eksploderende interesse for de to øsamfund.

På den anden side har skiftende danske regeringer, inklusive VLAK-regeringen og den nuværende under Mette Frederiksen, udvist forståelse og velvilje over for de grønlandske og færøske frustrationer, men samtidig stringent holdt sig til den analyse, som regeringens jurister har stået for siden Selvstyrets indførelse i Grønland i 2009: Grundloven kan ikke strækkes yderligere på netop dette punkt. Rigets udenrigs- og sikkerhedspolitik føres af regeringen i København, og det kan ik-

ke lade sig gøre at overføre flere beføjelser på dette punkt til hverken Thorshavn eller Nuuk, siger juristerne.

Til Jerusalem!

Dilemmaet er presserende; behovet for afklaring, koordinering og rene linjer mellem de tre rigsdele bliver stadig mere påtrængende. Som det er fremgået i de seneste måneder, kræver stormagternes interesse klare, umisforståelige svar, og det kan blive fatalt, hvis de tre dele af riget agerer modsætningsfyldt.

I november søgte det færøske landsstyre udenrigsminister

Jenis av Rana penge på den færøske finanslov til åbning af en færøsk repræsentation i Israel i 2020. Kontoret skal efter den kristne ministers mening ligge i Jerusalem, ikke i Tel Aviv ved den danske ambassade. “Det er en de facto-ankendelse af Jerusalem som Israels hovedstad,” sagde han. Forslaget står formelt stadig i skrivende stund ved magt, dog ikke støttet af noget nær et flertal i landstinget og direkte modsagt af lagmand Bardur Nielsen. Verdenspressen noterede sig igen manglende samordning i det danske kongerige.

Færøerne eksporterer hvert år laks for milliarder til Rusland, og har tidligere direkte undsagt EU’s sanktionspolitik mod Rusland efter Krim. Landsstyret har desuden i nogle år arbejdet på en frihandelsaftale med Rusland og de fire øvrige medlemmer af Den Eurasiske Union, til flere danske politikeres forundring. Igen en knude i rigsfællesskabet:

“Færingerne skylder sig selv at tænke sig rigtig godt om, før de tager et så ultimativt skridt, som det er at indgå en frihandelsaftale med Rusland. Det er helt fint, de handler med Rusland ligesom os andre, men derfra og så til at binde sig op i den tætteste interesse-sfære skal man tænke sig godt om. Det siger jeg ikke af hensyn til Danmark, men af hensyn til dem selv,” som folketingsmedlem og tidligere udenrigsminister Martin Lidegaard (RV) sagde til Kristeligt Dagblad i november.

Efter Brexit skal Færøerne selv forhandle ny fiskeriaftale med Storbritannien og sikre sig, at øernes øvrige handel med briterne ikke går tabt. Imens vil skotterne arbejde hårdt på at løsrive sig fra England og oprette en uafhængig stat i Nordatlanten — langt tættere på Færøerne end Danmark.

Begge processer vil øge Færøernes og også Grønlands ønske om større udenrigspolitisk råderum. Færøerne er ikke medlem af EU, og som folketingsmedlem Sjurður Skaale fra det socialdemokratiske Javnaðarflokkurin forklarede mig i december: “Danmark vil få en fiskeriaftale med Storbritannien gennem EU, men vi skal selv forhandle en helt ny fiskeriaftale, og det er helt afgørende med en god handelsaftale med Storbritannien efter Brexit. Det er en ny stor partner, som vi skal samarbejde med uden om Danmark.”

Den færøske lagmand Bardur Nielsen inviterede et par dage efter valget i England i december Boris Johnson til

Færøerne; det bliver så i givet fald opfølgning på det møde, de to havde allerede før Brexit-afstemningen i London 5. november. En britisk fiskeriminister var på Færøerne både i 2017 og 2018, og som for at understrege forbindelsen købte Færøernes største virksomhed Bakkafrost i september lakseproducenten The Scottish Salmon Company for mere end 3 milliarder kroner – den største færøske investering i udlandet nogensinde.

Det ligger formelt set alt sammen inden for Færøernes ret til at føre selvstændig handelspolitik, men det illustrerer også udmærket, hvor vanskeligt det er og vil være for både færøske og grønlandske repræsentanter at navigere uden om det udenrigs- og sikkerhedspolitiske. Kan den færøske lagmand eksempelvis optræde på et offentligt møde i Skotland side om side med Nicolas Sturgeon og argumentere for Skotlands ret til selvbestemmelse?

I november lagde Kinas ambassadør i Danmark angiveligt, og som flittigt beskrevet i medierne, betydeligt pres på Færøernes landsstyre for at sikre, at den kinesiske teknologivirksomhed Huawei bliver leverandør af 5G-mobiltelefoni på Færøerne. Sjurður Skaale mente, at Huawei-sagen, som også den amerikanske ambassadør Carla Sands involverede sig i, illustrerede, hvorfor Grønland og Færøerne bør have mere kontrol over egne udenrigsaffærer:

“Sagen viser den store forskydning i det danske riges betydning, hvor Grønland og Færøerne efterhånden får

Hverken i Grønland eller på Færøerne accepteres regeringens juridiske argumenter som fyldestgørende.

større betydning end Danmark. Internationalt, geopolitisk og strategisk har Grønland og Færøerne i dag fået større betydning end Danmark, så det er helt uholdbart, at beslutningerne skal træffes i Danmark, når det handler om Færøerne og Grønland,” sagde han.

“Når der er så kraftigt pres fra USA og Kina, viser det, at sagen handler om mere end bare Kinas handel med et mikroskopisk teleselskab på Færøerne. Vores 60.000 indbyggere kan jo være i én enkelt bygning i Beijing. Det handler om geopolitik. Der er stadig større økonomisk og militær aktivitet i Arktis, og Færøerne ligger på tærsklen mellem Europa og Arktis. Derfor er det godt at have foden indenfor.”

Ingen vej udenom

I Grønland er selvfølelsen og frustrationerne på samme niveau. Sara Olsvig, tidligere folketingsmedlem for Inuit Ataqatigiit og tidligere viceformand for Naalakkersuisut, anser det for helt nødvendigt, at de nordatlantiske øsamfund får større udenrigspolitisk råderum: “Jeg kan ikke se nogen vej udenom. Vi tager allerede beslutninger i dag, som har konsekvenser for udenrigs- og sikkerhedsområdet, så hvis ikke det skal fortsætte med at være noget værre rod, kan man lige så godt sætte sig ned nu og finde en løsning,” siger hun. “Som det er nu, savner vi transparens og lige adgang til informationer. Samtidighedsprincippet, som tilsiger, at parlamenterne i København og Nuuk har samme adgang til information samtidig, efterleves ikke, og meget af det materiale, der er relevant for beslutningerne

i Grønland, foreligger ikke i Grønland,” siger hun.

Hun fandt den dansk-grønlandske arbejdsdeling på udenrigsområdet dysfunktionel allerede fra sin entre i Folketinget i 2011: “Det er som om, man fra dansk side stadig ikke er opmærksomme på, at man har en ny udfordring, og at man er nødt til at finde ud af, hvad man gør ved den. I al den tid, jeg var politiker, har det været sådan, at beslutninger, der umiddelbart ser ud til at være indenrigspolitiske beslutninger i Grønland og på Færøerne, også har haft udenrigs- og sikkerhedspolitiske konsekvenser. Systemet er bare stadigvæk ikke gearret til, hvad man så skal gøre ved det,” siger hun.

Sara Olsvig var under sin tid i Folketinget forperson for foreningen af arktiske parlamentarikere, der samler parlamentsmedlemmer fra alle de arktiske nationer. Hun trak sig fra det politiske liv i 2018 og er i dag chef for UNICEF i Grønland, men hun deltager stadig i den politiske debat.

I forrige udgave af *Udenrigs* (nummer 3/19) skrev hun sammen med lektor ved universitetet i Nuuk, ph.d. Rasmus Leander Nielsen under overskriften ’Da Trump ville købe Grønland’: “Sat på spidsen er det ikke længere muligt blot at fastslå, at forsvars- og udenrigspolitikken er et dansk anliggende, jfr. Grundlovens § 19, for de facto spiller Grønland qua den geostrategiske placering en stigende rolle, når beslutninger tages, diplomater mødes og arktiske sikkerhedsdynamikker ændres.”

Diskussionen handler altså om udenrigs- og sikkerhedspolitikken og ikke nødvendigvis om øgede færøske

og grønlandske ønsker om egentlig løsrivelse fra Danmark. Sjurdur Skaale og hans parti på Færøerne er tilhængere af Færøernes rigsfællesskab med Danmark, mens Sara Olsvig, ligesom andre moderate tilhængere af visionen om et uafhængigt Grønland, insisterer på, at Grønlands sociale og økonomiske sammenhængskraft skal øges markant, før et mere grundlæggende opgør med rigsfællesskabet vil være relevant. Begge holder de dog fast i, at behovet for nye greb om udenrigs- og sikkerhedspolitikken er akut.

Nødvendigt samarbejde

Regeringen og statsministeren har hårdt brug for et smidigt og operationelt samarbejde med både Thorshavn og Nuuk. Man behøver blot at forestille sig furoren, hvis Kim Kielsen på vegne af Naalakkersuisut modsatte sig øget amerikansk militær tilstedeværelse i Grønland eller åbningen af et amerikansk konsulat i Nuuk. Eller hvis Færøerne i fremtiden vil føre en anden kurs over for Kina, end den, som København ville foretrække — sådan som Færøerne allerede gør, når det gælder det europæiske sanktionsregime mod Rusland efter Krim-krisen i 2014.

Grundlovens §19 siger, at “kongen handler på rigets vegne i mellemfolkelige anliggender”, hvorfra regeringens sikkerheds- og udenrigspolitiske mandat og monopol så trækkes. Med loven om Grønlands Selvstyre fra 2009 og den såkaldte Fuldmagtslov for Færøerne fra 2005 har Nuuk og Thorshavn fået ret til at forhandle og indgå folkeretligt bindende aftaler med andre lande og internationale organisationer på

sagsområder, som er fuldt hjemtagne – altså hvor Grønland eller Færøerne har overtaget det fulde politiske ansvar, men sådanne aftaler kan kun indgås på vegne af det samlede kongerige og efter detaljeret, forudgående orientering af regeringen i København. Skriver den færøske lagmand eksempelvis under på en ny fiskeri- eller handelsaftale, gør han/hun det som “Kongeriget Danmark, på vegne af Færøerne”, og forholdene er ens for Naalakkersuisut i Nuuk.

Der er ikke sprækker at spore i centraladministrationens holdning, selvom presset fra Nordatlanten er voksende.

I stats-, udenrigs-, og justitsministeriet er analysen som nævnt, at grundloven ikke kan strækkes yderligere på dette punkt. Enkelte private jurister har anfægtet analysen, men der er ikke sprækker at spore i centraladministrationens holdning, selvom presset fra Nordatlanten er voksende.

Hverken i Grønland eller på Færøerne accepteres regeringens juridiske argumenter som fyldestgørende. Som Sjurdur Skaale siger: “Grundloven beskriver en enhedsstat, som forlængst er sprængt, og som bliver det stadig mere. Det må man forholde sig til, og ikke fastholde den meget legalistiske tilgang, man har fulgt hidtil. Danmark har jo for eksempel også tilladt, at vi har et parlament på Færøerne, at vi opkræver skatter og alt muligt andet, som vi mener ligger klart uden for grundlovens rammer. Beslutningerne har fra

gammel tid ligget i Danmark, hvor befolkningen og økonomien har været stærkest, men nu kommer geografien ind som et nyt, afgørende element, og der spiller først og fremmest Grønland, men også Færøerne i kraft af sit store havområde, en stadig vigtigere rolle.”

Som svar tog man under VLAK-regeringen fat på en række tillidsskabende foranstaltninger, designet til at fremme koordineringen og udveksling af information og synspunkter. Sikre kommunikationskanaler anlægges over Atlanten, flere folk i Thorshavn og Nuuk sikkerhedscales, en årlig samarbejdsdag mellem de tre udenrigstjenester er indført, Politiets og Forsvarets Efterretningstjenester betjener i stigende grad Thorshavn og Nuuk (PET har nu en fast mand i Nuuk, der rådgiver om aflytningsrisici med videre). Forsvarsakademiets analytikere har holdt både lukkede og åbne møder i Nuuk, og Mette Frederiksen og andre ministre siger, at de inddrager grønlandske og færøske beslutningstagere mere i regeringens udenrigs- og sikkerhedspolitiske overvejelser.

Vigtigheden vokser

I mellemtiden får vi løbende tegn på, hvordan Færøernes og Grønlands udenrigs- og sikkerhedssignifikans vokser – som da Mette Frederiksen øremærkede de 1,5 milliarder til Arktisk Kommando i Nuuk. Eller som da forsvarsminister Trine Bramsen kort forinden bandt det danske forsvar til udgifter på omkring en halv milliard til vedligehold af den store lufthavn i Kangerlussuaq i Grønland, der blev bygget af USA under Anden Verdens-

krig. Den danske regering er fortsat forpligtet af “Aftalememorandum af 13. marts 1991”, som blev indgået, da de danske myndigheder med få ugers varsel overtog lufthavnen fra USA. Her står, at “de Forenede Staters militære fly og fly chartret af militæret skal fortsat uhindret have overflyvnings- og landingsrettigheder.”

Eller da Mette Frederiksen i Folketinget 10. december 2019 fastholdt, at det udelukkende er en færøsk beslutning, om det offentligt ejede Føroya Tele vælger Huawei som 5G-leverandør eller ej. Statsministeren undlod at gøre sagen til et spørgsmål om rigets udenrigs- og sikkerhedspolitik, selvom sagen har klart sikkerheds- og udenrigspolitisk indhold, og selvom den stadig i skrivende stund hæver som et gærbrød midt i den uregulerede, besværlige gråzone mellem handelspolitikken, som er et færøsk anliggende, og udenrigs- og sikkerhedspolitikken, der sorterer under den danske regering.

Lars Løkke Rasmussen (V), valgte efter et møde om Huawei-sagen i Udenrigspolitisk Nævn 12. december at skære Mette Frederiksens dilemma ud i pap: “Hvis den danske regering mente, det var et problem, at den færøske regering valgte én leverandør frem for en anden, så ville den danske regering kunne gribe ind allerede nu. Derfor nytter det ikke noget, at den danske regering står og tørrer ansvaret af sig,” sagde han til de forsamlede journalister.

Udenrigsminister Jeppe Kofod fastholdt, at regeringen ikke agter at blande sig: “Det her er en kommerciel beslutning, som ligger på Færøerne. Det

er et hjemtaget område, som Færøerne har, hele teleområdet. Vi har Center for Cybersikkerhed, som kan være med til at rådgive Færøerne og det konkrete selskab i forhold til sikkerhed, IT-sikkerhed, cybersikkerhed, telesikkerhed, og det er det, vi også stiller til rådighed,” sagde han.

Regeringen slap på den måde for at sige ligeud, at Huawei er så tæt forbundet med den kinesiske statsmagt, at Danmark af sikkerhedsmæssige årsager ikke ønsker, at Huawei får kontrol med 5G-net-

værket. Samtidig slap man for endnu en konflikt med det færøske lands-

styre om magtens deling. (Landsstyret i Thorshavn fastholdt, at man ikke ville blande sig i, hvilken leverandør Føroya Tele vælger til sit 5G-netværk. Et dansk indgreb, hvor statsministeren insisterede på regeringens mandat til at blande sig, fordi sagen har sikkerhedspolitiske implikationer, ville følgelig blive betragtet som et alvorligt, politisk overgreb i Thorshavn og skadeligt for landsstyrets autoritet).

I 2018 stod Lars Løkke Rasmussen som statsminister midt i samme gråzone, da hans regering efter dialog med Washington fandt, at udsigterne til, at Kina måske ville få en rolle i opførslen af to nye lufthavne i Grønland, udgjorde en sikkerhedsrisiko for hele riget. Kim Kielsen og andre fra Nuuk havde under besøg i Beijing over for kinesiske finansinstitutioner luftet muligheden for kinesisk medfinansiering af lufthavnene, og et kinesisk entreprenørselskab var inviteret til at byde på konstruktionsarbejderne.

Udsigten til dansk indblanding udløste skarpe protester i Nuuk, indtil Lars Løkke Rasmussen i stedet for at aktivere sit sikkerhedspolitiske mandat greb til baglommen. Løsningen blev et dansk indskud i lufthavnene på 700 millioner kroner og 900 millioner kroner i lån til de to lufthavne i Grønland, hvormed kineserne blev irrelevante. Samtidig sikrede Lars Løkke Rasmussen stærk dansk medindflydelse på det hidtil største infrastrukturprojekt i Grønlands historie.

Behovet for nye greb om udenrigs- og sikkerhedspolitikken er akut.

Tilsvarende løsninger bød sig ikke til for Mette Frederiksen i Huawei-sagen. Her ville penge ingen forskel

gøre, og at insistere på regeringens sikkerhedspolitiske monopol var politisk umuligt. At dømme ud fra det offentligt tilgængelige, valgte statsministeren i stedet at stole på færingernes egen dømmekraft og på den givetvis vedholdende rådgivning, Center for Cybersikkerhed har ydet landsstyret.

Skotland som ny i Nordatlanten

Brexit vil som nævnt forstærke dilemmaet, især fordi Færøerne af økonomiske årsager efter Brexit får hårdt brug for tætte forbindelser til London, men også på grund af løsrivelsestrangen i Skotland. Det EU-venlige parti Scottish National Party fik 45 procent af stemmerne i Skotland ved valget i Storbritannien i december, og partiet slås nu for en ny folkeafstemning om Skotlands løsrivelse. En del færingere fulgte tæt med i den forrige i 2014, og færingerne har fra gammel tid et tæt forhold til Skotland, der er øernes nærmeste nabo mod syd.

Af de 8.000 tropper, der opholdt sig på Færøerne under Anden Verdenskrig for at holde tyskerne væk, kom store dele af dem fra Skotland. Den britiske ledelse havde med omhu valgt tropper, som man mente ville gå godt i spænd med færingerne. Det kom der en del ægteskaber og børn ud af, samtidig med at færøske fiskere sejlede i lukrativ men livsfarlig pendulfart mellem Færøerne og Skotland med fisk til de sultne englændere. Lederen af SNP, Nicola Sturgeon, har i de seneste år bejlet til både Færøerne og Island, der kan blive nyttige naboer til et frit Skotland. I to år i træk har hun eksempelvis holdt keynote speeches på Arctic Circle, en årligt tilbagevendende Arktis-konference i Reykjavik, hvor hun har talt varmt om “vores arktiske naboer”.

Også i denne forbindelse vil kravet om udvidede udenrigspolitiske beføjelser trænge sig på.

Ligesom det gør i Beijing, hvor Færøerne åbnede repræsentationskontor i oktober 2019.

Og som det gør i Grønland, hvor politikerne snart vil møde diplomater fra USA's nye konsulat i Nuuk igen og igen — i Brugsen, på fisketure og andre steder – året rundt; for Færøernes milliardeksport af laks til Rusland, når grønlænderne skal forhandle med USA om det amerikanske forsvars brug af den lokale infrastruktur; når Grønland forhandler med udlandet om sjældne jordarter, uran og andre strategiske mineraler; når de nordatlantiske politikere mødes med folk fra CIA, USA's kongres, NATO-ledere og andre beslutningstagere i udlandet; når de færøske og grønlandske forhandlere i in-

ternationale fiskeriforhandlinger skal tale med én stemme, selvom de har forskellige mål; når Færøerne vil være medlemmer af Nordisk Ministerråd, men Danmark sætter sig imod; og som det gjorde i 2017, da Grønland, Færøerne og Island indgik en samarbejdsaftale, som den danske regering straks annullerede.

Til daglig fungerer samarbejdet efter alt at dømme glimrende; det bekræftede Kim Kielsen også, da jeg interviewede ham til *Weekendavisen* i januar. Tonen på embedsmandsniveau er ifølge flere involverede bedre end tidligere, og den seneste tids pres fra USA og Kina har illustreret alvoren for alle involverede. Mette Frederiksen og Jeppe Kofod har i deres korte tid i regering flittigt besøgt både Thorshavn og Nuuk.

Problemet er, at disse og de øvrige tillidsskabende foranstaltninger ikke nødvendigvis løser det grundlæggende dilemma, at en række beslutningstagere i Grønland og på Færøerne i dag ønsker noget nær fuld kontrol over deres egne udenrigsanliggender. Og at ønskerne vokser i takt med omverdens interesse.

○ ○ ○